

عملیات

بازار باز پولی، نرخ سود بانکی را متعادل می کند

در شرایطی که بانک مرکزی قصد دارد عملیات بازار باز پولی را در سال ۹۸ اجرایی کند، یک کارشناس بانکی می گوید: این کار نرخ سود بانکی را متعادل می کند اما برای اجرای آن باید نرخ واقعی تورم مدنظر قرار گیرد. «عبدالنصر همتی» رئیس کل بانک مرکزی در جمع خبرنگاران از دو برنامه اساسی این نهاد برای بازار ارز و پول در سال ۹۸ خبر داد که بر اساس آن تا پایان فروردین ماه بازار متشکل ارزی اجرایی می شود؛ با این کار نه تنها نرخ ارز در شرایط تعادل بین عرضه و تقاضا تعیین می شود بلکه دست دلالان و سفته بازان از نرخ گذاری در این عرصه کوتاه خواهد شد.

خبر دیگر به «عملیات بازار باز پولی» اختصاص

داشت که به گفته همتی، قرار است نرخ سود در یک کانال مشخصی نوسان داشته باشد و بانک مرکزی بر عملکرد نظام بانکی نظارت کند تا از حد تعیین شده فراتر نروند.

این سیاست جدید پولی با این دیدگاه که در گذشته وجود داشت و بر اساس آن برخی معتقد بودند «با کاهش نرخ سود بانکی، نقدینگی به سمت تولید می رود و از زندان بانک ها خارج می شود» متناقض است؛ در سال های گذشته بسیاری از دولتمردان و نمایندگان مجلس بر این باور بودند که اگر نرخ سود سپرده های بانکی کاهش یابد، نرخ سود تسهیلات هم کم می شود و در نتیجه پول با هزینه کمتری به دست تولیدکنندگان می رسد؛ نظریه ای که در عمل اثبات نشد.

اکنون به نظر می رسد بانک مرکزی قصد دارد رویه متفاوتی را در پیش گیرد یعنی همانطور که می خواهد اجازه دهد نرخ ارز در شرایط عرضه و تقاضا تعیین شود و نام آن را بازار متشکل ارزی نهاده است؛ در حوزه پول نیز می خواهد این رویه را در پیش گیرد؛ روشی که به گفته رئیس کل بانک مرکزی روشی آزموده شده در بسیاری از کشورهای پیشرو در صنعت بانکداری است و موفقیت خود را در کنترل نقدینگی و نرخ سود نشان داده است.

وی افزود: کسی که پول در اختیار دارد نمی خواهد بخاطر نرخ ارز و تورم ارزش آن از دست ببرد بنابراین

شود، محاسبه قیمت تمام شده پول چگونه خواهد بود.

*** موفقیت عملیات بازار باز چند سال زمان می خواهد

«تاج محمد قچاوند» کارشناس حوزه بانکی در گفت و گو با ایرنا از این ایده بانک مرکزی استقبال کرد و گفت: انتظار می رود با اجرای درست این سیاست، نه تنها نقدینگی کاهش یابد بلکه نرخ سود و هزینه تمام شده پول نیز به تدریج به صورت پلکنی نزولی شود. وی اظهار داشت: اجرای عملیات بازار باز به معنی ایجاد یک بازار متشکل ریالی با مشارکت بانک مرکزی و شبکه بانکی کشور است که اجرای آن بیش از نیم قرن در اروپا و آمریکا و حتی هند سابقه دارد و اجرای آن موفقیت آمیز بوده است.

قچاوند با اعلام اینکه بسیاری از کشورهای دنیا از بازار متشکل پولی برخوردارند، اظهار داشت: برای اجرای عملیات بازار باز ابتدا باید به چند موضوع توجه کنیم؛ نخست خود نقدینگی است و باید پرسید که چطور می خواهیم حجم نقدینگی را مهار کنیم؛ پرسش دیگر این است که نرخ تورم بر چه مبنایی محاسبه می شود.

وی توضیح داد: اکنون آمارهای رسمی نرخ تورم را حدود ۲۰ درصد اعلام می کند اما مردم نرخ تورم بالاتری احساس می کنند؛ از این رو ضرورت دارد نرخ دقیق تورم محاسبه و ملاک عمل بانک مرکزی برای تعیین قیمت تمام شده پول باشد.

این کارشناس بانکی اظهار داشت: باید پذیرفت که متعادل شدن نرخ تمام شده پول در نهایت به کاهش نرخ سود در شبکه بانکی منجر می شود و این همان چیزی است که مسئولان و وکلای مجلس می خواهند ولی برای رسیدن به این نقطه باید حداقل دو تا سه سال صبر کرد. قچاوند گفت: برای تعیین نرخ مطلوب سود نباید از نرخ ها در بازار غیرمتشکل پولی یعنی همان بازار آزاد غافل شد؛ در بازار غیررسمی نرخ پول گاهی به ۵۰ درصد هم می رسد.

وی افزود: کسی که پول در اختیار دارد نمی خواهد بخاطر نرخ ارز و تورم ارزش آن از دست ببرد بنابراین

نباید انتظار داشته باشیم با نرخ های ۱۸ تا ۲۰ درصد آن را به بانک سپارد و روز به روز از ارزش آن کاسته شود. به عقیده این مدیر سابق بانکی، اگر نرخ سود در شبکه بانکی آزاد شود، دیگر کسی که نقدینگی در اختیار دارد به دنبال دلالی در بازار ارز و سکه نمی رود و به این ترتیب از تقاضاهای کاذب در بازار ارز هم کاسته می شود. ***** نرخ تمام شده پول چقدر محاسبه شود؟** قچاوند در بیان اینکه نرخ تمام شده پول چگونه محاسبه شود، به خبرنگار ایرنا توضیح داد: نرخ تمام شده پول با توجه به نرخ تورم محاسبه می شود؛ برای نمونه در اتحادیه اروپا قیمت تمام شده پول ۱٫۵ درصد است و بنابراین بانک ها با نرخ ۱٫۷۵ درصد وام می دهند؛ در ایران هم باید ببینیم که نرخ تورم چه رقمی است و هزینه بانک ها برای نگهداری و عملیات پولی چقدر است و سپس نرخ را تعیین کنیم.

وی در پاسخ به اینکه اگر نرخ ها در بازار آزاد پولی مبنای عمل باشد ممکن است نرخ سود بانکی به بالای ۳۰ درصد هم برسد، گفت: اشکالی ندارد؛ اگر امسال ۳۰ درصد شود، سال بعد ۲۵ درصد و سال بعد از آن ۲۰ درصد می شود یعنی به تدریج کاهش می یابد و در نهایت بین عرضه و تقاضای پول تعادل برقرار می شود.

وی توضیح داد: دلیل این روند کاهشی این است که با نرخ سود بالا، ابتدا حجم نقدینگی کم می شود و سپس ظرف دو تا سه سال نرخ سود پایین می یابد.

به عقیده این کارشناس بانکی، کاهش نرخ سود محاسن دیگری هم دارد؛ اینکه بر سیاست های ارزی هم اثر مثبت می گذارد و پول های سرگردان به جای دست اندازی در بازارهای غیرمتشکلی چون طلا، سکه و ارز به سمت بانک می آیند.

*** عرضه و تقاضای پولی حلقه مفقوده سیستم بانکی ایران

قچاوند گفت: در دهه های گذشته عرضه و تقاضای پول همواره حلقه مفقوده سیستم بانکی ایران بوده است؛ همیشه دولت ها سعی کرده اند به صورت دستوری در

نرخ سود بانکی اعمال نظر کردند غافل از اینکه هرجا تعادل بین عرضه و تقاضا به هم بخورد، سیستم ناکارآمد می شود.

این کارشناس بانکی در پاسخ به اینکه «برخی مسئولان و نمایندگان مجلس افزایش نرخ سود در شبکه بانکی آن هم در سال رونق تولید را بر نمی تابند و با آن مخالفت خواهند کرد» اظهار داشت: چرا باید انتظار داشته باشیم مردمی که ارزش دارایی شان از پارسل تا امسال نصف شده است، پول را با نرخ های پایین تر به دست بانک سپارند و باز هم ضرر ببینند.

وی افزود: باید از مخالفان پرسید که مردم چه گناهی کرده اند که باید با مالی ناشی از وام دولت و یا شرکت های دولتی را متقبل شوند.

*** نظارت فراموش نشود

این مدیر اسبق بانکی همچنین این نکته را گوشزد کرد که اجرای صحیح عملیات بازار باز، نیازمند نظارت دقیق بر عملکرد بانک هاست وگرنه ممکن است برخی بانک ها بخواهند از حدود تعیین شده بانک مرکزی در زمینه نرخ سود عبور کنند که نتیجه آن تضعیف بیشتر بانکداری خواهد بود.

قچاوند تاکید کرد: اصلاح نرخ سود در نظام بانکی بهتر از آن است که اضافه برداشت بانک ها از منابع بانک مرکزی تشدید و حساب بانک ها قرمز شود؛ زیرا تشدید اضافه برداشت ها به رشد پایه پولی می انجامد و در نتیجه تورم با آهنگ بیشتری افزایش می یابد.

وی اجرای این طرح را در نظام بانکی ایران دیر هنگام توصیف کرد و گفت: البته جلوی ضرر را از هر کجا بگیریم منفعت دارد.

وی گفت: شاید در کوتاه مدت برخی مدیران نمایندگان مجلس فریاد «اومسیتنا» سر دهند و فکر کنند که با افزایش نرخ سود، وضعیت اقتصادی و بانکی بدتر می شود اما اگر عملیات بازار باز به شکل صحیح آن انجام شود، تضمین می کنم که بعد از حداقل ۳ سال تعادل بین عرضه و تقاضای پول برقرار شود و مسئولان به نرخ مطلوب سود برسند.

و دامی با نرخ ارز نیمایی و اختصاص مابه‌التفاوت آن با نرخ ترجیحی برای معیشت مردم و حمایت از تولید کالاهای اساسی، دارو و تجهیزات پزشکی است.

این در حالی است که توضیحات دریافتی از منابع مطلع از این حکایت دارد که با وجود این‌که در قانون بودجه به نرخ ارز ترجیحی اشاره نشده، همان نرخ ۴,۲۰۰ تومان فعلاً مینا قرار خواهد گرفت و برای تأمین کالاهای اساسی از محل درآمدهای ارزی ناشی از فروش نفت اختصاص پیدا می‌کند. در عین حال موضوع توزیع کالاهای اساسی با کالابری و کارت الکترونیکی نیز مطرح و تأکید شده است که دولت از کالابری یا کارت الکترونیکی برای تأمین کالای اساسی مورد نیاز مردم با نرخ ترجیحی یا پرداخت نقدی استفاده کند.

گفتنی است؛ در سال گذشته با توجه به افزایش قیمت ارز در بازار آزاد، دولت در مصوبه‌ای، واردات را با ارز ۴۲۰۰ تومانی انجام داد که به مرور با توجه به رانت‌ها و حواشی که با خود به همراه داشت، این ارز را محدود به واردات کالای اساسی کرد. از سوی دیگر ارز مورد نیاز بخش دیگر واردات در سامانه نیما تأمین می‌شود که تا کنون نرخ آن حدود ۷۵۰۰ تا ۸,۵۰۰ تومان برای هر دلار متغیر بوده است.

حسین زاده ادغام‌شعب را دیگر سیاست مهم بانک ملی ایران در سال گذشته و سال ۹۸ اعلام کرد و گفت: ادغام شعب مساله ای بسیار مهمی است که علاوه بر کاهش هزینه ها، موجب آزاد شدن نیروی انسانی می شود و باید بیش از پیش مورد توجه باشد.

مدیرعامل بانک ملی ایران با تأکید بر اینکه هر سال سیاست های اعتباری و وصول مطالبات ابلاغ و در دسترس شعب قرار می گیرد، خاطر نشان کرد: تا پایان ماه جاری این سیاست ها و همچنین این نامه فروش املاک و اموال مازاد در سال ۹۸ ابلاغ خواهد شد. وی عنوان کرد: انتظار است امسال نیز همه با وحدت و همدلی دست به دست هم دهیم و در راستای اعتلای هر چه بیشتر کشور و موفقیت بانک ملی ایران گام برداریم.

ایجاد اخلاخ می کند، ابراز کرد: بانک ملی

ایران در روزهای پایانی سال گذشته رکورد بی سابقه ای را از خود در بخش تراکش ها برای گذاشت و ۷۰ میلیون تراکنش در روز را ثبت کرد.

وی تحت وب شدن شعب بانک را انقلاب دیگری در بانک ملی در سال گذشته عنوان کرد و گفت: این موضوع منجر به جیش در نحوه سرویس دهی و ارائه محصولات منحصر به فرد خواهد شد.

وی همچنین افزود: باید کسب سود و درآمد بیشتر مورد توجه همکاران در شعب باشد و جذب منابع ارزان قیمت از جمله منابع جاری، پس انداز و همچنین محصولات بخش اعتباری مانند ضمانتنامه های ارزی و همچنین اخذ کارمزد ها به صورت ویژه مورد توجه قرار گیرند.

اخبار

پرداخت وام ازدواج ۳۰ میلیون تومانی در بانک قرض الحسنه مهر ایران

بانک قرض الحسنه مهرایران همچون گذشته پیش گام پرداخت تسهیلات قرض الحسنه ازدواج جوانان است و امسال نیز بر اساس بند «الف» تبصره ۱۶ قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور به هریک از زوج‌ها در سال جاری به میزان ۳۰ میلیون تومان تسهیلات ازدواج پرداخت می کند.به گزارش روابط عمومی بانک قرض الحسنه مهرایران، این بانک در راستای اجرای بند «الف» تبصره ۱۶ قانون بودجه امسال، به متقاضیان وام ازدواج که در سامانه بانک مرکزی ثبت نام کرده و این بانک به عنوان بانک عامل برایشان معرفی شده است، تسهیلات ۳۰۰ میلیون ریالی پرداخت می کند.بانک قرض الحسنه مهرایران پیشگام پرداخت تسهیلات ۱۵۰ میلیون ریالی ازدواج جوانان در شبکه بانکی کشور است و طی یازده سال فعالیت خود بالغ بر ۲۸۵ هزار فقره وام قرض الحسنه ازدواج به ارزش ۵۵ هزار و ۱۱۵ میلیارد ریال پرداخت کرده است.متقاضیان دریافت تسهیلات قرض الحسنه ازدواج امسال نیز می توانند با مراجعه به آدرس https://ve.cbair.ir/ و انتخاب این بانک برای پرداخت تسهیلات، نسبت به ثبت درخواست خود اقدام کنند.شایان ذکر است، بر اساس بند «الف» تبصره ۱۶ قانون بودجه سال جاری، «به منظور حمایت از ازدواج جوانان، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است همه بانکها و موسسات اعتباری کشور را ملزم کند به اندازه سهم خود از مجموع کلیه منابع در اختیار پس انداز، جاری و سپرده قرض الحسنه بانکها در پرداخت تسهیلات قرض الحسنه مشارکت کرده و تسهیلات قرض الحسنه ازدواج را در اولویت نخست پرداخت قرار دهند.»در بخشنامه اخیر بانک مرکزی، پرداخت تسهیلات قرض الحسنه ازدواج در اولویت نخست پرداخت تسهیلات قرض الحسنه قرار دارد و تمام بانکها و موسسات اعتباری ملزم به پرداخت تسهیلات قرض الحسنه ازدواج از محل مجموع سپرده های قرض الحسنه پس انداز و جاری هستند.مبلغ این تسهیلات برای هر یک از زوجین، ۳۰۰ میلیون ریال با دوره بازپرداخت پنج ساله (۶۰ ماهه) و نرخ کارمزد ۴ درصد است.بنا بر این گزارش، افرادی که امسال تسهیلات قرض الحسنه ازدواج دریافت می کنند، مشمول سقف های مقرر در قانون جدید هستند.

رشد ۵۳درصدی پرداخت تسهیلات مکانیز اسیون توسط بانک کشاورزی در سال ۱۳۹۷

تسهیلات مکانیزاسیون توسط بانک کشاورزی در سال ۱۳۹۷، معادل ۵۳ درصد رشد داشت که این موفقیت، یکی دیگر از فرازهای عملکرد درخشان این بانک در سال گذشته بوده است.به گزارش اخبار صنعت، روح اله خداحرمی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل بانک کشاورزی با اعلام این مطلب اظهار داشت: تسهیلات مکانیزاسیون کشاورزی به مبلغ ۱۳۳۵۰ میلیارد ریال با ۵۳ درصد رشد نسبت به مبلغ ۸۷۵۱ میلیارد ریال در سال ۱۳۹۶، یکی دیگر از شاخص های عملکرد خوب بانک در سال ۱۳۹۷ بوده است. وی افزود: در سال های اخیر بر اساس هماهنگی انجام شده با وزارت جهادکشاورزی، تقریباً ۱۰۰ درصد ماشین آلات ، ادوات و تجهیزات مورد نیاز بخش کشاورزی، بدون محدودیت توسط بانک کشاورزی تأمین مالی می شود.شایان ذکر است پرداخت تسهیلات برای خرید ماشین آلات و تجهیزات نوین و روزآمد، نقش بزرگی در گسترش تولید دانش بنیان و استفاده از فناوری به منظور افزایش کمی و کیفی محصولات کشاورزی و صنایع وابسته داشته و تأثیر به سزایی در توسعه کشاورزی اقتصادی ، افزایش روند صادرات بخش کشاورزی و تأمین امنیت غذایی کشور دارد.

برنامه امروز بانک مرکزی برای کنترل حواله درهم

اگرچه از ابتدای امسال تلاش دلalan ارز برای رقم زدن جهش قیمت همچون سال گذشته مهار شده، اما برخی همچنان خواب جهش نرخ را می‌بینند؛ بانک مرکزی امروز برای کنترل حواله درهم وارد عمل خواهد شد.از ابتدای سال جاری بسیاری از دلالان و سوداگران بازار ارز رویای جهش نرخ را در سر می‌پروراندند و قصد داشتند همچون نوروز ۹۷، بازار را به سمتی هدایت کنند که نرخ‌ها در آن، «آنطور که دلشان می‌خواهد» حرکت کند و راه به قیمت‌هایی ببرد که تلاش‌های بانک مرکزی را برای کنترل نرخ در بازار ناکام بگذارد. اما این چنین نشد؛ چراکه در روزهای پایانی سال ۹۷ بانک مرکزی اعلام کرد که صرفی‌های بانکی در ایام تعطیلات نوروز نیز برای فروش ارز به متقاضیان به کار خود ادامه خواهند داد و همین امر سبب شد تا عرضه کننده ارز از کف خیابان فردوسی به سمت صرفی‌های بانکی هدایت شود.البته تلاش‌ها در کوچه و پس کوچه‌های چهارراه استانبول برای خرید و فروش سوداگرایانه ارز همچنان ادامه داشت، اما همین اعلام بانک مرکزی سبب شد تا بسیاری از دلالان به تعطیلات نوروزی بروند و روزهای خود را صرف بازاری نکنند که بازدهی بالایی برای آنها ندارد. اما علیرغم همه این تلاش‌ها، روز گذشته عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی به صراحت اعلام کرد که برخی تلاش داشتند تا در کشورهای همسایه، سکام بازار ارز ایران را به دست گیرند و در بازار آن هم در ایام تعطیلات نوروز، قیمت را بالا و پایین کنند. او همچنین به این نکته اشاره کرد که گزارش‌های محرمانه‌ای از کشورهای همسایه دریافت کرده است که نشان می‌دهد برخی می‌خواستند از طریق تعیین نرخ در کشورهای همسایه، نبض بازار ارز ایران را به دست بگیرند. اما نکته حائز اهمیت آن است که اکنون همین افراد مترصد فرصتی هستند تا بتوانند باز هم در بازار ارز ایران تأثیرگذار باشند و بنا بر این، هر نکته‌ای را بهانه قرار می‌دهند تا از آن استفاده کرده و برای بالا بردن نرخ تلاش نمایند.بر همین اساس، روز گذشته علاوه بر اینکه نرخ حواله درهم، بیش از پیش مورد توجه باشد.

مدیرعامل بانک ملی ایران همچنین ضمن تقدیر از تمامی بخش ها و کارکنان بانک، به تشریح گزارش عملکرد این بانک در سال گذشته پرداخت و بیان کرد: در سال ۹۷ میانگین سپرده ها و منابع بانک با ۲۲ درصد رشد همراه بود و جمع تسهیلات